

## *HALİL İBRAHİM ONGUN*

### **SEHERE KAÇIŞ**

Pek rahatsızdı bu sandalye, sırtımı çürüttü yıllardır. Kamburlaşmış belimdi tek verdiği, aldığıysa hayatım. Gün batımı eşliğinde yaprak dökümü görememiştim sonbaharda, gökyüzünün güzel kızılılığı kalbime nüfuz etmiyordu yıllardır. Mevsim değişikliklerini grip olmamla fark ediyor olmama da acıyordum çoğu vakit. Pek rahatsızdı bu sandalye...

Ben sadece gelmiş ve oturmuştum. Mesleğim sevilirdi, çocuklar bu mesleği edinince övülürdü tüm mahallede. Gelinlik çağına gelmiş kızların anneleri de o çocuğu misafir etmek isterlerdi elbet görücü olarak. Ama ben neden elimden gidenin elimde bir süre kalması için hayatımı teslim ediyordum? Elimde kaldığı süre boyunca daha çok olması için neden çabalıyordum, sonuçta geçip giden bir ömrüm vardı. Ben mezara girince ömrüm de gelecek miydi?

Ölüm benimse ömrüm neden benim olmuyor? Ömrümü neden karşılıksız olarak kiraya veriyorum? Karşılıksız tabii, sebebi o paranın benim olamaması, hem de hiçbir zaman. Elimden kayıp gitmesi ve elimin tekrar boş kalması, hem de her zaman. Benimse bu paranın gitmesi ile övünmem ve ömrümü bu uğurda fark etmeden tüketmem de cabasıydı işte... İstedğim hep mutlu olmak ya da aylak aylak dolaşmak değildi tabii, sadece çok düz yaşıyordum. Düz yaşamak... Hayatımda iniş çıkışlar olmuyordu. Farklı insanlar tanımıyor, farklı kitaplar okumuyor ve göremiyordum. Kördüm adeta, öylece bakıp geçiyordum etrafa. Geçip giden bir gölge olarak yer edecektim şehrin hafızasında. Gölgesizdim hatta.

Yine bir mesai bitimi, arkadaşlarımla bir gezintinin ardından yine yalnızdım. Yalnızlık annemin vazifesini çok güzel yerine getiriyordu aslında, yokluğunu aratmıyordu annemin. Annemin beni okula gönderdiği edayla işe gönderiyor, annem evde okuldan gelmemi nasıl bekliyorsa o da evde beni bekliyordu. Annem güldüğünde dünyalar benim olurdu ancak yalnızlığımın beni terk etmesini diliyordum. Gitmezdi, bırakmazdı beni. Beklerdi sinemde öylece. Ses etmezdim, değiştirmeye mecalim mi vardı sanki? Akıp giden bir dereydi yaşam, yalnızlığımınsa altımdaki köprü.

Hazır annemi aklıma getirmişken bir vazifemi hatırladım. Bankamatiğe gitmem ve havale etmem gerekiyordu anneme maaşımın bir kısmını. Aylardır onu aramamış olsam da her aybaşı böyle haberleşiyorduk diyebilirim. On beş yıldır görmesek de birbirimizi, gönül gözü kavramıyla işin içinden çıkıyordum. Ne gereği vardı ki gidip görmemin, onu seviyordum sonuçta. Hep aynı kandırmaca, hırsımın kölesi olmuş haldeyken kendimi böyle teselli etmem neyi değiştirecek sanki? Ne dersem diyeyim sadece konuşmuş olacağım önünde sonunda.

Geride bıraktığım aşka ne demeliydi, yıllar yılı mektuplar yazdığım kızın yüzüne bile bakmadan çıkıp gitmemi ona nasıl anlatabilirdim? Ya bir gün rüyalarımda olduğu gibi karşıma çıkarsa, ne diyecektim o zaman, sadece uzun uzun sarılmayı isterdim susup da. Lakin o bunu ister miydi? Değiştiremezdim artık, böyle gelmiş böyle de giderdi nasıl olsa.

Hayır, dört köşeli değildi yolum, olmamalıydı. Her gün önceki günü tekrar yaşamamalıydım. Ömrümün kalan yarısını değiştirebilirdim, bu benim elimdeydi. Sadece biraz cesaretti beklediğim, onu da önümden geçen kız çocuğunun gözlerinde gördüm. Nasıl koşuyordu öyle önündeki engellere aldırış etmeden, uğultulu bir rüzgâr gibi...

Gözümü açtığımda evdeydim, önüme bir kâğıt çekmiş vaziyette masamda oturuyordum. Elimde bir dolma kalem vardı ve birkaç satır yazmışım aklım başımda değilken. Önemli olan ne yazdığım değil, kime vereceğimdi: müdüre. Ertesi sabah öyle de yaptım, mağrur bir duruşla kâğıdı müdürün masasına bırakıp çıktım, müdür beni aradığında artık aradığı ben değildim. Ne kadar, istifa dilekçemi kabul etmeyeceğini söylese de oluru yoktu. Artık ben yoktum. Kimliğimi unutmak istercesine sürüyordum arabayı, geçmişten uzaklaşmışçasına şehirden kaçıp gidiyordum. Annemi haberdar etmeden gidiyordum yanına, sevinir miydi acaba beni görünce?

Arabaya atladıktan sonra dikiz aynasına baktım, gördüğüm ben değildim. Aynadaki gülümseyen masum bir çocuktu, çocukluğumdu. Evet, çocukluğumdaki kadar rahat ve saftım. Başımı sallayarak kendi yaptığımı kendime onaylatıyordum. İçimde bir korku vardı sanırım, olsun.

Arabayla ilk uğradığım yer sahaf oldu. Sahafa girdiğim an o güzel sayfa kokusu ciğerlerime doldu, huzur buluyordum sanki kirli bir romanın ezilmiş yapraklarının bana verdiği kokuyla. Beni bıkkın bir ses karşıladı ve sandalyeye buyur etti. Hasan Abiydi bu, yılların sahafı... Her zamanki gibi önce bir bardak çay getirdi, ardından yanıma bir sandalye çekip oturdu. Sesinden anladığım kadarıyla onu üzen bir şeyler vardı. Sorduğum anda sanki

haftalardır onun yanına gelmemi, bunu sormamı bekliyormuşçasına cevaplar verdi soruma. Müşterisi yokmuş, karşıdaki kahvehane dolup taşıyormuş, dükkân kirasına zam gelmiş... Çözumsuz dertleri ile boğuşuyordu Hasan Abi. Ben de teselli etmeye çalıştım.

Bu dertleşme ve teselli faslı bittikten sonra istediğim kitapları sıraladım. Hasan Abi de adeta yirmi yıldır dokunulmamış raflarda istediklerimi büyük bir özenle seçmeye çalışıyordu. Ben de o sırada hayallerimi dinliyordum. Pek konuşkan olmasa da hayallerim, bir şeyler mırıldanıyordu. Ben mutlu olmaktaydım bu kırıntılarla. O sırada Hasan Abi kitaplarımı çoktan hazırlamış, usulca poşete koymuş ve bana ufakça bir tebessüm eden poşeti eline alıp minnettar bir ifadeyle bana uzatmaktaydı. Poşeti sağ elime aldım ve ücreti ödemek üzere sol elimi cebime attım. Tam o sırada bileğimden tutarak “bunlar da benden olsun.” dedi gözleriyle. İşlerinin bozuk olduğu sıralar neden benden ücret almamıştı, geri dönüşü olmayan yolculuğa çıktığımı hissetmiş miydi yoksa?

Gözlerindeki kararlılığı hissettiğimden elimi yavaşça geri çekip önüme aldım, gözlerimle ona karşı mahcupluğumu ifade etmeye çalışsam da ücret meselesini unutmuştu bile. Umutlu ve heyecan dolu bir sesle beni uğurladı, ardından küçücük dükkânına girdi, daracık yaşamına devam edecekti herkes gibi. Ben bu yüzden farklıydım, cesurdum. Şehri terk etmemle övünüp durmayı ne zaman bırakacaktım bilmiyorum.

Kitapları almamın ardından arabaya atladım ve arkama baktım. Ne iyi yapmışım bavulu hazırlayıp çıkarken yanıma almakla. Otobana girdim. Gidişim o kadar hızlı olsun istiyordum ki kendimle bir daha yüzleşmeyeyim. Çünkü kendim hâlâ ısrarcıydı tepesi kel betonların arasında sıkışmakta, fark edememişti gride yitip gittiğinin. Grileştiğinin...

On iki saat kalmışken köye varmama, uyulamaktaydım. Bu şekilde devam edemeyeceğimi anlayınca dinlenme tesisine çekip uyurum diye düşündüm. Öyle de yapacaktım ki karnımın açlığı kendini bana hissettirmeye başladı. Ben de tesisin lokanta bölümüne girdim mercimek çorbası içmek üzere. Burası epey soğuktu.

Çorbamı aldım, yudumlamaya başladım. Bir hayli lezzetli olduğunu söylemeden geçemem. Anılarım çorba içiyorken mutlu olduğumu görmüş gibi bir anda aldı yüzümdeki tebessümü. Lokantadaki radyoda Aşık Veysel’den bir türkü çalmaktaydı.

Onu hayal ediyordum bir yandan, evli miydi acaba? Unutulmuş muydum çoktan, mektuplarımı yırtıp atmış mıydı? Her neyse, tüm cevaplar köyde saklıydı.

Arabaya bindim, önümde uzun bir yol vardı. Otobanda kayıp gidiyordum. Diğer araçlar da sağımdan ve solumdan vızır vızır geçiyordu. Sonra radyoyu açtım. Radyoda cızırtıyla harmanlanmış melodiler önüme koyuluyordu ki sıkılınca kapattım. Sabretmem gerekiyordu, yol da bitmek bilmiyordu. Sadece sürüyordum. Saatler sonra köyün girişine vardığımda derin bir nefes aldım, on beş yıl önceki terk edişimde son kez geriye dönüp bakmıştım. O köyü terk edişti, bu da şehri... Yaşamın bir oyunu sanki.

Camı araladım, koklamak istiyordum bu havayı. Tezek ve yosun kokusu karışımı bir koku geldi burnuma. Biraz garipsesem de işte hakikat böyle kokuyordu. Ben bu kokunun içerisinde mutluluğu arayacaktım, geçmişimi şimdide yaşatacak, yazacak ve okuyacaktım.

Pek değişmemişti köyün girişi. Sol tarafta dökülen lacivert rengiyle bir ev karşıladı beni. Amcamların eviydi, şimdiyse ev boştu. Öyle duymuştum annemden. Amcam ölmüş, kuzenlerim de annelerini şehre götürmüştü. Yıllar önce ben de annemi şehre götürmek istemiştım, direktsem de bir türlü ikna edememiştım. Belki böylesi daha iyi olmuştur.

Sağ taraftaki mezarlığı ziyaret ettim önce, severdim mezarlığı. Ölümü hatırlattığından olacak ki dünya tüm cazibesini kaybederdi gözümde. Orada kim efendiydi kim köleydi göremiyordum, bembeyaz kefenlere bürünmüş bedenler vardı mezarlarda. Rütbesi, vasfı, parası... Hepsi önemsizdi. Ben onları yaşamla selamlıyordum, onlar beni ölümle. Sessizce...

Taşlardaki çoğu soy isim benimkiyle aynıydı, köyün çoğunu akrabalarım oluşturuyordu ben köyden çıkarken. Şu an nasıldır bilemeyeceğim, sonuçta bihabe... Ne? Sağımdaki çıplak mezar taşında annemin ismi ve soy ismi yazıyor. Annem değil herhalde, sonuçta annemle adaş bir halam vardı ve köyde yaşıyor. O ölmüş olamaz mıydı? Neler düşünüyorum, burada duracağıma neden gidip görmüyorum annemi? Ya göremezsem...

Aklımda tek bir özdeyiş vardı beni teskin eden: “kara haber tez duyulur.” Bu yüzden biraz rahattım. Bunu kendime tekrarlıyor, yine de paranoyamdan kurtulamıyordum.

Bir iki dakika yürüdüktan sonra varmıştım. Ev on beş yıl önceki kasvetli havasından hiçbir şey kaybetmemişti, hatta ben onu görmediğim süre boyunca daha da kasvete bürünmüş, tepesine köyün tüm kara bulutlarını çekmişti.

Yavaşça tahta kapıyı araladım ve evin bahçesine ilk adımımı attım, öylesine korkuyordum ki bu evi bir kez daha arkamı dönmeden terk etmeyi düşünmüyordum değilim. Yine de annemin mezar taşı olma ihtimali olan bir mezar taşı görmüş olmam, içimdeki merak duygusunu körüklüyor, gözyaşlarımsa şimdiden damlamaya hazırlanıyordu.

Merdivenden çıktım ve önünde bir ip duran demir kapının önüne geldim, kapı açılana kadar sabredemedim. İpi çektim, kapı kendiliğinden açıldı. Her kapıda bir ip vardır köyde, kimse kimseden korkmaz öyle, ki ben de bu sayede direkt girmiştım. Girince ne yapacağımı bilemedim. Sağımda salon ve kiler, solumda mutfak ve yatak odası vardı. Önümde dört kapı vardı demem o ki. Önce salona girmek istedim, ki kapı açıldı. Birileri buraya gelmiş olduğumu duymuş olmalı. Kapıyı arımdan kaparken hayli ses etmişim herhalde. Kapıyı açan kişi, her kimse sadece silüetini görebiliyordum, kim olduğunu çıkaramadım. Kapıyı iyice aralayınca fark ettim ki giren halamdı. On beş senenin ona verdiği tek şey saçlarına düşen aklardı, tanımam kolay oldu.

Halam karşımdaysa ölen annemdi. Diz çöküp ağlamaya başladım diye düşünüyordum, öyle olmadı. Halama selam verdim, elini öptüm. Haberim olmadığını zannediyordu annemin ölümünden. Bir anda: “Neden bana haber vermediniz?” diye sorunca anladı bildiğimi. Başını önüne eğdi, yerde bir şeyler arıyormuşçasına dikkatle bakarak: “Kendisi istedi.” dedi. Sustum. O sıra halam yatak odasından bir mektup getirdi, elime tutuşturdu. Tavrımı koruyarak aldım, okumaya başladım. Annemdeni. Vedadan ibaret değildi elbet. Annemin benden bir isteği vardı: burada yuva kurmam. Annemle babam burada yuva kuramamış, kurduklarına da tahammül edememiş olduklarından annem burada bir yuva kurmamı istiyordu. Onların dağıttığı yuvayı kendi yuvamda yaşatmamdı bu. Halam da bir taraftan habere boğuyordu beni. Söyledikleriyle pek alakadar olmuyordum ama önemli olan bir haber vardı: onun hâlâ köyde olduğu.

Evlenmiş olma ihtimali aklıma gelince bunu sordum, ardından bekar olduğunu duydum halamdan. Mektuplarımı ona ileten de genelde halam olurdu ki gözlerimdeki heyecanı görünce hayalini kurduğum evliliği direkt anladı. Belli ki o da bunu istiyordu.

Bunca zaman neleri değiştirmiştir bilmiyorum ama pek de umurumda değil. İçimdeki özlem bir kenara dursun, o on beş yıldır beni beklemişti. Belki beni beklememişti, yine de şimdilik böyle hayal etmek güzeldi. Nasipse sabahları horoz sesleriyle uyanacak, sol yanımda onu görecek ve yazları tarlayla ilgilenecektim. Seher yellerinde savrulan saçları masallar anlatacaktı yüreğime. Biz, aşkın yıkıldığı bir evde aşk inşa edecektik.

Ayrıca girişe yeni sandalye almak olacak ilk işim, pek rahatsızdı bu sandalye...